

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslaget er en genfremsættelse af det lovforslag, der blev fremsat den 15. marts 1984 (lovforslag L 131 i folketingsåret 1983/84 (2. samling) blad nr. 252). Justitsministerens fremsættelse af lovforslaget er optrykt i folketingstidende 1983/84, folketingets forhandlinger (2. samling), sp. 2243. 1. behandlingen er gengivet i sp. 3315. Forslaget blev ikke færdigbehandlet inden folketingsårets udgang.

I 1963 afgav en af statsministeriet nedsat kommission *Betænkning om offentlighed i forvaltningen* (nr. 325/1963). Betænkningen indeholdt såvel et udkast til lov om partsoffentlighed som et udkast til lov om offentlighed i forvaltningen. Et forslag til lov om partsoffentlighed blev gennemført som lov nr. 141 af 13. maj 1964.

Til opfyldelse af revisionsklausulen i partsoffentlighedslovens § 12, stk. 5, fremsatte den daværende regering i efteråret 1969 et forslag til lov om offentlighed i forvaltningen. Forslaget, der på de væsentligste punkter svarede til kommissionsudkastet, blev vedtaget af folketinget som lov nr. 280 af 10. juni 1970. Forslagets behandling i folketinget findes i folketingstidende, 1969/70, folketingets forhandlinger sp. 128, 598, 689 og 7237, tillæg A, sp. 577, tillæg B, sp. 2053 og tillæg C, sp. 791. I loven var indsat en revisionsklausul, hvorefter forslag til revision af offentlighedsloven skulle fremsættes for folketinget i folketingsåret 1974/75. Den nævnte revisionsfrist er ved senere love blevet udskudt, senest ved lov nr. 205 af 2. maj 1983, til folketingsåret 1984/85, jfr. herved folketingstidende 1982/83, folketingets forhandlinger sp. 1240, 10123 og 10440, tillæg A, sp. 879, tillæg B, sp. 1259 og tillæg C, sp. 357.

2. Justitsministeriet nedsatte den 27. februar 1973 et udvalg, offentlighedsudvalget, der fik til opgave at overveje eventuelle ændringer af offentlighedslovens bestemmelser om offentlighedens og parters adgang til aktindsigt.

Offentlighedsudvalget afgav i 1978 *Betænkning om offentlighedslovens revision* (nr. 857/1978). Betænkningen indeholder lovudkast med bemærkninger.

3. Offentlighedsudvalget har i betænkningen bl.a. på grundlag af en omfattende gennemgang af de erfaringer, der er opnået i forbindelse med anvendelsen af den gældende offentlighedslov og de tilsvarende love i de øvrige nordiske lande, overvejet, hvorledes der kan ske en modernisering og videreudvikling af de gældende regler.

Offentlighedsudvalget foreslår foruden en række ændringer, der i det væsentlige er af systematisk og sproglig karakter, følgende mere væsentlige ændringer i forhold til retstilstanden efter den gældende lov:

a. Anvendelsesområdet for den gældende offentlighedslov er »sager, der er eller har været under behandling i den offentlige forvaltning«. I en dom fra 1975 fastslog højesteret, at offentlighedslovens sagsbegreb ikke omfatter forholdet mellem en patient og den læge eller det sygehus, der behandler patienten. Dommens resultat synes at bygge på en mere almindelig opfattelse af, at loven alene gælder for »sager i gængs forstand«.

Med udgangspunkt i denne sag har udvalget overvejet, om den gældende lov bør begrænses til kun at gælde sager, hvori der skal træffes en retlig bindende afgørelse (afgørelsessager). Det fremhæves, at det nok må erkendes, at anvendelsen af offentligheds- og partsoffentlighedsprincippet bl.a. som følge af den tradition for en mere uformel og dermed mindre skriftlig sagsbehandlingsform, der er typisk for behandlingen af sager, hvori der ikke skal træffes nogen egentlig retlig afgørelse, giver anledning til særlige vanskeligheder, og at disse i praksis ikke er blevet mindre af, at en række af lovens bestemmelser fortrinsvis er udformet med henblik på afgørelsessagerne. Udvalget har dog ikke fundet, at de fremdragne forhold er af en sådan karakter, at de med rimelighed kan begrunde et forslag om generelt at undtage sager om udøvelse af faktisk forvaltningsvirksomhed fra lovens